

Beagle

BERICHTEN (6)

DOKE ROMEIJN

De Stad Amsterdam koerst richting Rio de Janeiro, een witte stip in de oceaan. Maar voor onze wakkere verslaggever zit de reis erop.

DOOR MARTEN MINKEMA

SAMEN met collega Doke Romeijn vlieg ik vanaf Salvador terug naar Nederland. De opstijgrouete loopt evenwijdig met de Braziliaanse kust. 'Als jij alvast uit het raam kijkt,' vraagt Doke terwijl ze haar camera zoekt, 'want we kunnen waarschijnlijk de clipper zien.' Ik wil best naar beneden turen, maar koester weinig hoop. We zitten al kilometers hoog en hebben maar beperkt zicht door de kleine vensters. Maar dan, inderdaad, zie ik de *Stad Amsterdam*, herkenbaar in het grote blauw als een klein wit driehoekje, dat erg lijkt op de omringende schapenwolkjes. Het schip heeft net de bocht gemaakt vanuit de baai van Salvador Bahia en koerst naar het zuiden, richting Rio de Janeiro. Doke maakt een foto (*zie boven*) en als we die uitvergroten,

zijn duidelijk de drie masten te onderscheiden. Het lijkt alsof we een beestje determineren onder de microscoop. Net zoals fotograaf Wim van Egmond dat deed aan boord van datzelfde schip, toen hij afgelopen maand plankton uit zee schepte om te onderzoeken. Het is een kwestie van schaal, verder is er eigenlijk geen verschil. De scheepsromp is als het lijf van een pantoffeldiertje, de zeilen als de trilharen waarmee protozoa zwemmen. En ik ken dit vierkant getuigde creatuur nu van binnenuit. Het is een zeldzaam wezen, dat toch overal op de wereldzeeën kan opduiken. Het gebruikt het liefst de wind om vooruit te komen, maar als het moet kan het ook trappelen. Het drinkt zeewater en maakt daar zoetwater van. Het heeft geen verdediging behalve een klein kanon, dat alleen bedoelt is om te imponeren. Het is kwetsbaar, maar snel, geraffineerd van vorm en kan bijna niet omslaan. Het trekt andere dieren aan, zoals vermoeide vogels, nieuwsgierige walvissen en grote groepen dolfijnen, die met de boeggolven meezwemmen om energie te sparen. En het leeft in symbiose met kleine wezentjes die binnenin en bovenop rondscharrelen. Zonder die wezentjes ligt het schip

verlamd, zonder schip komen de wezentjes nergens. Het is een flexibel samenleven en dat moet ook, want de wind is onvoorspelbaar en de voedingstoffen niet overal hetzelfde. Zo weet ik dat de pindakaas op is. Ter vervanging staat nu mierzoete Braziliaanse pindapasta op tafel, die beslist oneetbaar is. Maar de meevarende organismen weten zich vast wel aan te passen, want dat is de specialiteit van deze soort. Ook ik was zo'n wezentje, maar zit nu in deze tube, hoog boven de nachtelijke oceaan. Van symbiose is hier geen sprake, eerder van passieve, wezenloze afhankelijkheid. Dit vliegtuig weegt een vierde van de clipper, er zitten minstens zes keer zoveel mensen aan boord, we reizen zeker tachtig keer zo snel, de lucht die we ademen is nep en de brandstof eindig. Kortom: een onhoudbare situatie en ik kan geen moment slapen. Doke heeft duidelijk meer vliegervaring en draagt een effectief oogmasker. Rechts van mij snurkt een zware man. Ik moet steeds verzitten om hem voorzichtig halfwakker te stoten. De ziel reist te paard. Of per schip. Maar nooit met het vliegtuig.